

OECD *Multilingual Summaries* The Space Economy at a Glance 2014

Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/9789264217294-en

Űrgazdasági körkép 2014

Összefoglalás magyarul

A globális űrszektor egy komplex ökoszisztémával rendelkező csúcstechnológiai részpiac, amely 2013-ban világszerte legalább 900 000 főt foglalkoztatott, beleértve a közigazgatási intézményeket (űrügynökségek, polgári és védelmi szervezetek űrkutatási részlegei), az űripari gyártószektort (rakéták, műholdak, földi rendszerek gyártása), az űripari ágazat közvetlen beszállítóit (alkatrészek), valamint a szélesebb értelemben vett űripari szolgáltató szektort (elsősorban kereskedelmi műholdas telekommunikáció). Ezek a becslések azonban nem veszik számításba az egyetemeket és a kutatóintézeteket, amelyek szintén kulcsszerepet játszanak a kutatás-fejlesztésben az állami megrendelések elnyerőiként, illetve az űripari szektorban megvalósuló innováció zömének kezdeményezőiként.

Az űrkapacitások felvásárlása és fejlesztése továbbra is rendkívül vonzó stratégiai cél, ennek megfelelően folyamatosan nő az űrrendszerekbe és azok járulékos alkalmazásaiba beruházó országok és vállalatok száma. A gazdasági válság ellenére az intézményi finanszírozás globális viszonylatban stabil szinten maradt 2013-ban, miközben számos OECD-országban és feltörekvő gazdaságban nőtt az e célra szánt költségvetés. Bár az űrkutatást drága mulatságnak tartják, a G20-as országok mindegyikéről elmondható, hogy az űrkutatásba tett nemzeti beruházások csak nagyon csekély százalékot képviselnek a GDP-hez viszonyítva. Az Egyesült Államokban, ahol a világ legnagyobb űrkutatási programja folyik, az űrkutatásra fordított kiadások a GDP mindössze 0,3%-át teszik ki, Franciaországban pedig 0,1%-nál is kevesebbet.

Bár 2013-ban globális viszonylatban az OECD-országok fordították a legnagyobb összeget űrkutatásra (50,8 milliárd USD vásárlóerő-paritáson számolva), a globális űrtevékenységek egyre nagyobb része az OECD-n kívül, elsősorban Brazíliában, az Orosz Föderációban, Indiában és Kínában zajlik (mintegy 24 milliárd USD vásárlóerő-paritáson számolva).

Az űrgazdaság árbevétele 2013-ban mintegy 256,2 milliárd USD volt, melyből 33%-ot az űripari gyártási ellátási lánc, 8,4%-ot a műhold-üzemeltetők, 58%-ot pedig a fogyasztói szolgáltatások nyújtói képviseltek, közöttük olyan piaci szereplők is, akiknek bevételi forrásait részben a műholdas kapacitások adják, például a műholdas televíziós műsorszolgáltatók.

Gyorsul az űrszektor globalizálódása

A globalizáció több különböző szinten érinti az űrgazdaságot. Az 1980-as években még csak egy maroknyi ország rendelkezett egy műhold megépítéséhez és fellövéséhez szükséges kapacitással. Ma már jóval több ország és számos különféle ipari szektor vállalati szereplője foglalkozik űripari tevékenységgel, és ez a tendencia a következő években várhatóan még tovább erősödik. Nemzetközi szinten az űrrendszerek fejlesztését és üzemeltetését szolgáló ellátási láncok is fokozatosan fejlődnek, még annak ellenére is, hogy a stratégiai és biztonsági megfontolások továbbra is erős szerepet játszanak az űrszektor befolyásolásában és alakításában. Számos űrtechnológia kettős felhasználású, azaz polgári és hadi programokban is alkalmazzák őket, ami korlátozza az űripari termékek nemzetközi kereskedelmét. Ennek ellenére azonban – amint ezt az OECD globális értékláncokkal kapcsolatos közelmúltbeli kutatása

is alátámasztja – az űrrendszerek termék- és szolgáltatási ellátási láncai gyors ütemben nemzetköziesednek. Míg az űripari szereplők interakciójának módja eltérő lehet (pl. természetbeni együttműködés az űrügynökségek között, kiszervezés külföldi szállítóknak, ipari ellentételezési programok), addig a globalizálódás irányába mutató tendencia a teljes űrgazdaságra hatással van – a K+F-től és a tervezéstől kezdve a gyártásig és a szolgáltatásokig.

Amint egyre több szereplő próbál meg belépni a globális értékláncokba, az űrhajók, rakétakilövők és alkatrészek viszonylag kisméretű nyílt kereskedelmi piacán egyre erősebbé válik a verseny a piacon már jelenlévők számára. Ezzel párhuzamosan az űrprogramokba tett friss állami beruházások színhelyéül szolgáló új nemzeti piacokat kiszolgáló űripari és elektronikai csoportok bővülése az emberi erőforrásra gyakorol hatást. A tudományos együttműködés, technológiai innovációk, új alkalmazások, feltörekvő piacok stb. formájában felmerülő új lehetőségek megjelenésével párhuzamosan új kockázatok is felmerülnek – ezek sorában a szélesre nyújtott (azaz termékek széles körét biztosító) ellátási láncok fokozott érzékenysége a különféle zavarokra csak egy példa. Ezen új kockázatok és lehetőségek egyensúlyba hozása a következő évek során a politikai döntéshozók és az ipari szereplők számára egyaránt komoly kihívást jelent majd.

Terjedőben az űr „demokratizálódása”

Az űrszektorban új dinamikus erők szabadulnak fel, egyes technológiai innovációk használata egyre elterjedtebbé válik (pl. elektromos meghajtórendszerek a nagy telekommunikációs műholdak fedélzetén, az iparban használt és a Nemzetközi Űrállomáson föld körüli pályán tesztelt 3D nyomtatás), más újítások pedig már a küszöbön állnak (pl. a miniatürizálás fejlődésének köszönhetően megfizethetőbbé válnak a kisebb műholdak). A tudományos és technológiai innovációknak köszönhetően az űripari alkalmazások több ember számára válnak hozzáférhetőbbé. A csúcsmódszer szenzorok és az új űrhajók kifejlesztése még mindig több évnnyi kutató-fejlesztő munkát igényel, folyamatos finanszírozás mellett. Az egyetemeknek azonban ma már lehetőségük van arra, hogy kész technológiákat és berendezéseket vásároljanak az egyre több funkcióval bíró mikroműholdak megépítéséhez. Az innovatív ipari folyamatok ugyancsak az űripari gyártás forradalmasításával kecsegtetnek, például az autóiipari tömeggyártási technikák meghatározott űrrendszerekre való adaptálása révén. Ezek az új dinamikák a globalizációval párosulva egyre nagyobb mértékben befolyásolhatják az űripari tevékenységek végzésének módját világszerte, különösen az űriparban már most is jelenlévő szereplők vonatkozásában.

Az űrkutatásba tett beruházások számos társadalmi-gazdasági hatása láthatóbbá válik

Az űrkutatásba tett beruházásokból eredő társadalmi-gazdasági hatások sokrétűek. Az űripari alkalmazások használatának hatása gyakran kvalitatív (pl. jobb döntéshozatal a műholdas képek alapján), ugyanakkor dokumentált esetekben monetárisan is számszerűsíthető, mint például a műholdas navigációs eszközök használatából eredő költségmegtakarítás. Javítani szükséges azonban a döntéshozók és a lakosság felé irányuló, bizonyítékokra épülő információáramlást. Az űrkutatásba tett beruházások nettó hasznának felmérésekor nemzetközi szinten fokozni kell a tudásalap kiépítésére, valamint a gyakorlati szakemberek számára a know-how és a tapasztalatok átadását szolgáló mechanizmusok megtervezésére irányuló munkát. Ez javíthatja az űripari alkalmazások előnyeire és korlátaira vonatkozó, bizonyítékokra épülő információk nyújtását, miközben csökken a „kerék újrafeltalálásának” kockázata is.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

[Olvassa el a teljes angol nyelvű verziót az OECD online könyvtárában, az OECD iLibrary-n!!](#)

© OECD (2014), *The Space Economy at a Glance 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264217294-en